

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

Tekst preveo ured Zastupnika Republike Srbije pred Evropskim sudom za ljudska prava

DRUGA SEKCIJA

**SLUČAJ TARSASAG A ŠABADSAGJOGOKERT protiv
MAĐARSKE**
(Broj podneska 37374/05)

PRESUDA

STRAZBUR
14. april 2009.

Presuda će postati konačna na način propisan članom 44 § 2 Konvencije. Presuda podleže uredničkoj intervenciji.

*Ovaj dokumenat nije zvanični prevod Evropskog suda za ljudska prava, već prevod Fonda za otvoreno društvo

U slučaju Társaság a Szabadságjogokért protiv Mađarske,

Evropski sud za ljudska prava (Druga sekcija) zasedao je kao Veće u sledećem sastavu:

Françoise Tulkens, *predsednik*

Ireneu Cabral Barreto,

Vladimiro Zagrebelsky,

Danutė Jočienė,

Dragoljub Popović,

András Sajó,

Nona Tsotsoria, *sudije*

i Sally Dollé, *zapisničar Sekcije*,

Zasedajući iza zatvorenih vrata 13. novembra 2008. i 24. marta 2009.

Doneo je sledeću presudu, koja je usvojena poslednjeg pomenutog datuma:

PROCEDURA

1. Predmet potiče iz podneska (broj 37374/05) protiv Republike Mađarske koja je podneta Sudu u skladu s Članom 34 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda ("Konvencija"), koju je uputilo udruženje registrovano u Mađarskoj, Mađarska unija za građanske slobode (*Társaság a Szabadságjogokért*) ("stranka koja je uputila podnesak") 11. oktobra 2005.

2. Stranku koja je uputila podnesak predstavlja gosp. L. Baltay, pravnik iz Đala. Vladu Mađarske ("Vladu") predstavlja gosp. L. Hölzl, službenik, Ministarstvo pravde i unutrašnjih poslova.

3. Stranka koja je uputila podnesak tvrdi da odluka mađarskog suda kojom joj se brani pristup pojedinostima poslaničke žalbe čiji postupak je u toku pred Ustavnim sudom predstavlja povredu njenog prava da ima pristup informacijama od javnog značaja.

4. U odluci od 13. novembra 2008. Sud je prihvatio da postupa po podnesku.

5. I stranka koja je uputila podnesak i Vlada su dostavili svoje razmatranje slučaja i argumente (Pravilo 59 § 1).

ČINJENICE

I. OKOLNOSTI SLUČAJA

6. Stranka koja je uputila podnesak je udruženje osnovano 1994. sa sedištem u Budimpešti.

7. U martu 2004. narodni poslanik ("narodni poslanik") i drugi pojedinci podneli su ustavnu žalbu za ocenu ustavnosti Ustavnom sudu. U žalbi se zahteva ocena ustavnosti nedavno donetih amandmana na Krivični zakon koji se tiču nekih krivičnih dela u vezi sa narkomanijom.

8. U julu 2004. poslanik je dao intervju za štampu u vezi sa ustavnom žalbom.

9. 14. septembra 2004. stranka koja je uputila podnesak – nevladina organizacija čiji je proklamovani cilj da promoviše osnovna prava i da jača civilno društvo i vladavinu prava u Mađarskoj i koja je aktivna na polju politike u oblasti narkomanije – zatražila je od Ustavnog suda da joj se omogući pristup ustavnoj žalbi čiji je postupak u toku, u skladu sa odeljkom 19 Zakona broj 63 iz 1992. o zaštiti ličnih podataka i javnoj prirodi podataka od javnog značaja ("Zakon o podacima iz 1992").

10. 12. oktobra 2004. Ustavni sud je odbio zahtev a da nije konsultovao poslanika, uz objašnjenje da postupak u vezi sa žalbom koji se vodi pred tim sudom ne može biti stavljen na uvid trećim licima bez odobrenja podnosioca žalbe.

11. 10. novembra 2004. stranka koja je uputila podnesak pokrenula je postupak protiv Ustavnog suda. Ona je zahtevala od Okružnog suda u Budimpešti da obaveže Ustavni sud da joj omogući pristup žalbi, u skladu sa odeljkom 21 (7) Zakona o podacima iz 1992.

12. 13. decembra 2004. Ustavni sud je usvojio odluku o ustavnosti osporenih amandmana na Krivični zakon. U njoj je dat sažetak dotične ustavne žalbe i ona je javno izrečena.

13. Uprkos činjenici da je postupak pred Ustavnim sudom već završen, 24. januara 2005. Okružni sud je odbio da pokrene postupak koji je tražila stranka koja je uputila podnesak. Sud je u suštini stao na stanovište da se ustavna žalba ne može smatrati "podatkom" i da sprečavanje pristupa toj žalbi ne može biti osporeno na osnovu Zakona o podacima iz 1992.

14. Stranka koja je uputila podnesak se žalila na tu odluku, osporavajući nalaz Okružnog suda. Osim toga, zahtevala je da joj se omogući pristup žalbi nakon što se iz nje izbrišu svi lični podaci sadržani u njoj.

15. 5. maja 2005. Apelacioni sud je podržao odluku prvostepenog suda. On je stao na stanovište da žalba sadrži neke "podatke"; međutim, da su podaci "lični" i da pristup njima ne može biti omogućen bez odobrenja podnosioca ustavne žalbe. Takvu zaštitu ličnih podataka ne mogu nadjačati

drugi zakoniti interesi, jedan od kojih je i dostupnost informacija od javnog značaja.

16. Sekundarni zahtev stranke koja je uputila podnesak odbačen je bez naročite argumentacije.

II. RELEVANTNO DOMAĆE ZAKONODAVSTVO

1. *Ustav Republike Mađarske*

Član 59

“(1)... [S]vako ima pravo na dobar glas, privatnost svog doma i zaštitu tajnosti u privatnim stvarima i zaštitu ličnih podataka”.

Član 61

“(1)... [S]vako ima pravo da slobodno izražava svoje mišljenje i, dalje, da ima pristup i da distribuira informacije od javnog značaja”.

2. *Zakon br. 32 iz 1989. o Ustavnom sudu*

Odeljak 1

“Nadležnost Ustavnog suda obuhvata:

(b) posteriornu ocenu ustavnosti zakonskih akata...”

Odeljak 21

“(2) Svako može da pokrene postupak na osnovu odeljka 1 (b).”

3. *Zakon o podacima iz 1992.*

Odeljak 2 (u formi u kojoj je bio pravosnažan u dotično vreme)

“(4) *Informacije od javnog značaja*: podaci, osim ličnih podataka, koji se odnose na aktivnosti ili koje se nalaze u obradi kod organa ili osoba koje obavljaju državne ili opštinske funkcije ili druge javne funkcije definisane zakonom.”

Odeljak 3

“(1) (a) Lični podaci mogu biti predmet obrade ukoliko dotična osoba da svoj pristanak...”

Odeljak 4

“Osim kada je reč o izuzecima koje je propisao zakon, pravo na zaštitu ličnih podataka i prava na privatnost dotičnih osoba ne sme biti povređeno... interesima u vezi sa obradom podataka, a to se odnosi i na javnu prirodu (odeljak 19) informacija od javnog značaja.”

Odeljak 19

“(1) Organi ili osobe koje obavljaju državne... funkcije treba, u oblasti svoje nadležnosti..., da promovišu i obezbede pravo javnosti da bude informisana tačno i brzo.”

(2) Organi pomenuti u pododeljku 1 ovog odeljka treba da objavljuju redovne izveštaje ili da na drugi način čine dostupnim najvažnije podatke... u vezi sa svojim aktivnostima....

(3) Organi pomenuti u pododeljku 1 ovog odeljka treba da obezbede da svako ima pristup svim podacima od javnog značaja sa kojima mogu da raspolaze, osim kada su podaci zakonski proglašeni državnom tajnom ili tajnom službe bezbednosti od strane nadležnog organa...ili ako zakon ograničava pravo javnosti da ima pristup podacima od javnog značaja, precizirajući tipove takvih podataka, uzimajući u obzir dole navedeno:

- (a) interese narodne odbrane;
- (b) interese nacionalne bezbednosti;
- (c) interese sprečavanja ili gonjenja za krivična dela;
- (d) interese centralnih finansijskih vlasti ili politike kursa domaće valute;
- (e) odnose sa inostranstvom ili odnose sa međunarodnim organizacijama;
- (f) sudski postupak koji je u toku...”

Odeljak 21

“(1) Ako bude odbijen za pružanjem informacije od javnog značaja, podnosilac zahteva ima pravo da se obrati sudu.”

(2) Na organu koji raspolaže podacima je da dokaže zakonitost i osnovanost odbijanja.

(3) Postupak protiv organa koji je odbio da pruži traženu informaciju pokreće se u roku od 30 dana od obaveštenja o odbijanju zahteva...

(6) Sud treba da da prioritet ovakvim slučajevima.

(7) Ako sud odobri zahtev stranke koja zahteva informaciju od javnog značaja, on izdaje odluku kojom nalaže organu koji raspolaže informacijom da pruži traženu informaciju od javnog značaja.”

ZAKON

I. NAVODI O POVREDI ČLANA 10 KONVENCIJE

17. Stranka koja je uputila podnesak iznela je tvrdnju da su odluke mađarskog suda u ovom slučaju predstavljale povredu njenog prava da dobije informaciju od javnog značaja. Po njenom mišljenju, to predstavlja povredu Člana 10 Konvencije, čiji relevantan deo glasi:

“1. Svako ima pravo na slobodu izražavanja. Ovo pravo uključuje slobodu mišljenja i slobodu primanja i prenošenja informacija i ideja, bez mešanja javne vlasti i bez obzira na granice...

2. Ostvarivanje ovih sloboda, budući da uključuje obaveze i odgovornosti, može podlezati takvim formalnostima, uslovima, ograničenjima ili sankcijama predviđenim zakonom i koje su neophodne u demokratskom društvu, u interesu....zaštite...ugleda ili prava drugih, sprečavanja širenja poverljivih informacija,...

A. Argumenti Vlade

18. Vlada nije osporila to da je došlo do zadiranja u pravo stranke koja je uputila podnesak koje proizilazi iz Člana 10 Konvencije. Međutim, ona je naglasila da stav 2 tog člana dopušta zemljama potpisnicama da ograniče to pravo u određenim okolnostima. U skladu sa praksom Suda, Države imaju određenu ograničenu slobodu u određivanju toga da li je ograničenje prava zaštićenih Članom 10 neophodno ili ne.

19. Ona je iznela tvrdnju da Ustav priznaje prava na slobodu izražavanja i na pristup informacijama od javnog značaja i da garantuje njihovo ostvarivanje kroz posebne zakonske propise. Mogućnost zadiranja u ova prava je zato predviđena zakonom. Zakon o podacima iz 1992. uređuje funkcionisanje osnovnih prava zaštićenih Članovima 59 (1) i 61 (1) Ustava. Njena definicija javne informacije, koja je bila na snazi do donošenja amandmana 1. juna 2005, nije obuhvatala lične podatke, iako je obezbeđivala pravo na pristup drugim tipovima podataka. U ovom konkretnom slučaju, drugostepeni sud je ustanovio da su podaci kojima je bio tražen pristup lične prirode, zato što sadrže lične podatke o poslaniku i njegova mišljenja, koji bi omogućili da se izvedu zaključci o njegovoj ličnosti. Sama činjenica da je poslanik odlučio da uloži ustavnu žalbu ne može se smatrati njegovim pristankom da se otkriju podaci, pošto Ustavni

sud zaseda *in camera* i njegove odluke, iako se javno izriču, ne sadrže lične podatke o onima koji su podneli ustavne žalbe. Zato, podnosioci ustavnih žalbi ne moraju da razmatraju mogućnost da će njihovi lični podaci biti izneti u javnost.

20. Vlada je podržava nalaz suda da se raspolaganje podacima od javnog značaja rukovodi pravilom koje definiše njihovu javnu prirodu, dok se raspolaganje ličnim podacima rukovodi pravilom samo-određenja. Stoga, pristup podacima javne prirode može biti ograničeno na osnovu toga da oni sadrže informacije čije čuvanje je od ključnog značaja za zaštitu ličnih podataka. Ukoliko bi parlament svakom licu učinio dostupnim ustavne žalbe i lične podatke sadržane u njima, to bi obeshrabilo građane da pokreću upućuju takve žalbe. Zato su, po mišljenju Vlade, domaći sudovi u ovom slučaju postupili po zakonu i u skladu s Konvencijom, kada su uskratili pristup ustavnoj žalbi koju je podneo poslanik.

21. Zakon o podacima iz 1992 ograničava pravo pristupa podacima od javnog značaja pravom na zaštitu ličnih podataka. Vlada smatra da ovo ograničenje odgovara zahtevima koje iznosi Konvencija, utoliko što je predviđeno zakonom, utoliko što je primenjeno kako bi se zaštitila prava drugih i utoliko što je neophodno u demokratskom društvu.

B. Argumenti stranke koja je uputila podnesak

22. Stranka koja je uputila podnesak je od početka stajala na stanovištu da dobijanje i pružanje informacija predstavlja preduslov slobode izražavanja, pošto se mišljenje zasnovano na činjenicama ne može formirati ili imati bez poznavanja relevantnih i tačnih činjenica. Pošto je aktivno angažovana u mađarskoj politici u oblasti narkomanije, odbijanje pristupa informacijama iz dotične ustavne žalbe je stranci koja je uputila podnesak onemogućilo da obavlja svoju misiju i da se priključi javnoj debati o tom pitanju. Ona je iznela tvrdnju da u ovom slučaju igra ulogu sličnu štampi, pošto njen rad omogućava javnosti da ima pristup i formira mišljenje o idejama i stavovima političkih lidera u pogledu politike u oblasti narkomanije. Ustavni sud je onemogućio njene napore da pokrene javnu debatu u pripremnoj fazi.

23. Dalje, stranka koja je uputila podnesak je iznela tvrdnju da Države imaju pozitivnu obavezu na osnovu Člana 10 Konvencije. Pošto u ovom slučaju mađarske vlasti nisu morale da prikupe sporne informacije, jer su one bile spremne i dostupne, njihova jedina obaveza je bila da ne spreče pristup tim informacijama. Iznošenje informacija od javnog značaja na zahtev zapravo potpada pod pojam slobode “primanja”, u smislu Člana 10 § 1. Ova klauzula štiti ne samo one koji žele da informišu druge, već i one koji žele da prime takve informacije. Smatrati drugačije značilo bi da sloboda izražavanja ne znači ništa više od odsustva cenzure, što je nespojivo sa gorepomenutim pozitivnim obavezama.

24. Stranka koja je uputila podnesak takođe smatra da je privatna sfera političara uža nego ona običnih građana, pošto su oni sebe izložili kritici. Stoga pristup njihovim ličnim podacima može biti neophodan ako se tiče njihovog javnog istupanja, kao u ovom slučaju. Ako se prihvate argumenti Vlade, svi podaci bi se mogli smatrati ličnim i mogli bi biti izuzeti od ocene javnosti – što obesmišljava pojam informacije od javnog značaja. U svakom slučaju, pojedinosti o zaštićenoj privatnoj sferi poslanika ne bi bili izneti u javnost u vezi sa njegovom ustavnom žalbom.

25. Dalje, stranka koja je uputila podnesak osporila je postojanje legitimnog cilja. Ustavni sud nikad nije pitao poslanika da li bi dopustio iznošenje ličnih podataka koji se nalaze u njegovoj ustavnoj žalbi. Zato se ne može reći da je ograničenje služilo zaštititi njegovih prava. Stvarni cilj Ustavnog suda je bio da spreči javnu debatu o ovom pitanju. Za stranku koja je uputila podnesak, tajnost takvih žalbi je alarmantna, pošto sprečava javnost da ima pristup praksi Ustavnog suda. Međutim, čak i kada se pretpostavi postojanje legitimnog cilja, ograničenje nije bilo neophodno u demokratskom društvu. Širok pristup informacijama od javnog značaja je u skladu s novijim tendencijama u oblasti zaštite ljudskih prava, kao i s Rezolucijom br. 1087 (1996) Parlamentarne skupštine Saveta Evrope.

C. Ocena Suda

1. Da li je bilo zadiranja u pravo

26. Sud dosledno stoji na stanovištu da javnost ima prava da primi informacije od opšteg interesa. Njegova sudska praksa u ovoj oblasti razvila se u vezi sa slobodom štampe koja služi tome da pruži informacije i ideje o takvim stvarima (vidi *Observer i Guardian protiv Velike Britanije*, 26. novembar 1991, § 59, serija A br. 216 i *Thorgeir Thorgeirson protiv Islanda*, 25. jun 1992, § 63, serija A br. 239). U tom smislu, Sud je pozvan da obrati najviše pažnje kada mere koje preduzimaju nacionalne vlasti mogu da obeshrabre učešće štampe, koja je jedan od “kontrolnih organa” društva, u javnoj debati o stvarima od legitimnog javnog interesa (vidi *Bladet Tromsø i Stensaas protiv Norveške* [GC], br. 21980/93, § 64, ECHR 1999-III, i *Jersild protiv Danske*, 23. septembar 1994, § 35, serija A br. 298), čak i u slučaju mera koja samo otežavaju pristup informacijama.

27. S obzirom na interese koje štiti Član 10, zakon ne može dopustiti arbitrarna ograničenja koja mogu postati jedan oblik indirektno cenzure ukoliko vlasti kreiraju prepreke za prikupljanje informacija. Na primer, aktivnost prikupljanja informacija je ključni pripremni korak u novinarstvu i predstavlja inherentan, zaštićen deo slobode štampe (vidi *Dammann v. protiv Švajcarske* (no. 77551/01, § 52, 25. april 2006). Funkcija štampe podrazumeva stvaranje foruma za javnu debatu. Međutim, ostvarivanje ove funkcije nije ograničeno na medije ili profesionalne novinare. U sadašnjem

slučaju, pripremu foruma za javnu debatu sprovodila je nevladina organizacija. Svrha aktivnosti stranke koja je uputila podnesak se tako može opisati kao suštinski element na činjenicama zasnovane javne debate. Sud je više puta prepoznao važan doprinos civilnog društva diskusijama o javnim poslovima (vidi, na primer, *Steel and Morris* protiv *Velike Britanije* (no. 68416/01, § 89, ECHR 2005-II). Stranka koja je uputila podnesak je udruženje koje pokreće postupke u vezi sa ljudskim pravima sa različitim ciljevima, jedan od kojih je i zaštita slobode informisanja. Ono se zato može, poput štampe, okarakterisati kao “kontrolni organ” društva (vidi *Riolo* protiv *Italije*, br. 42211/07, § 63, 17. juli 2008; *Vides Aizsardzības Klubs* protiv *Letonije*, br. 57829/00, § 42, 27. maj 2004). U tom smislu, Sud smatra da njene aktivnosti zaslužuju sličnu zaštitu Konvencije kao aktivnosti štampe.

28. Predmet rasprave koja je u pitanja bila je ustavnost krivičnog zakonodavstva koje se tiče krivičnih dela povezanih sa narkomanijom. Po mišljenju Suda, podnošenje zahteva za *a posteriori* ocenu ustavnosti ovog zakonodavstva, posebno od strane narodnog poslanika, nesumnjivo predstavlja predmet od javnog interesa. Shodno tome, Sud smatra da je stranka koja je uputila podnesak obavljala legitimnu radnju prikupljanja informacija o predmetu od javnog značaja. Sud uočava da su vlasti zadrle u pripremnu fazu ovog procesa time što su stvorile administrativne prepreke. Monopol na informacije Ustavnog suda zato predstavlja vrstu cenzure. Osim toga, s obzirom na to da je namera stranke koja je uputila podnesak bila da javnosti pruži informacije iz dotične ustavne žalbe i time doprinese javnoj raspravi o zakonodavstvu u oblasti krivičnih dela povezanih s narkomanijom, njeno pravo da pruži informacije je jasno povređeno.

29. Stoga, došlo je do zadiranja u ona prava stranke koje je uputila podnesak, koja su zaštićena Članom 10 § 1 Konvencije.

2. Da li je zadiranje u pravo bilo opravdano

30. Sud ponavlja da zadiranje u ona prava stranke koja je uputila podnesak, koja su zaštićena Članom 10 § 1, krši Konvenciju ako ne zadovoljava uslove propisane stavom 2 Člana 10. Zato se mora odrediti da li je to zadiranje bilo “propisano zakonom”, da je težilo ispunjavanju jednog ili više legitimnih ciljeva koje propisuje taj stav i da li je bilo “neophodno u demokratskom društvu” da bi se ti ciljevi postigli.

a. “Propisano zakonom”

31. Stranka koja je uputila podnesak zatražila je informaciju pozivajući se na Zakon o zaštiti podataka koji garantuje pristup podacima od javnog značaja. Vlada je iznela argument da relevantno zakonodavstvo predstavlja dovoljnu pravnu osnovu za zadiranje u pravo na slobodu izražavanja stranke koja je podnela podnesak, zato što raspolaganje “privatnim podacima” nadjačava element javnog interesa.

32. Sud smatra da je zadiranje u pravo bilo “propisano zakonom” u smislu Člana 10 § 2 Konvencije.

b. Legitimni cilj

33. Stranka koja je uputila podnesak iznela je argument da se ne može reći da je ograničenje služilo zaštitu prava poslanika, pošto Ustavni sud uopšte nije zatražio njegovu dozvolu da budu otkriveni njegovi lični podaci. Vlada je iznela argument da je zadiranje u pravo služilo tome da se zaštite prava drugih.

34. Sud smatra da se može reći da je dotično zadiranje u pravo bilo u službi legitimnog cilja zaštite prava drugih, u smislu Člana 10 § 2 Konvencije.

c. Neophodno u demokratskom društvu

35. Sud odmah na početku podseća da “Član 10 ne....daje pojedincu pravo pristupa zapisniku koji sadrži informacije o njegovoj ličnoj poziciji, niti podrazumeva obavezu Vlade da pruži takve informacije pojedincu” (*Leander protiv Švedske*, 26. mart 1987, § 74 *in fine*, serija A br. 116) i da “je iz Konvencije teško izvesti opšte pravo pristupa administrativnim podacima i dokumentima” (*Loiseau protiv Francuske* (dec.) br. no. 46809/99, ECHR 2003-XII (citirani delovi)). Međutim, Sud je nedavno došao do šire interpretacije pojma “sloboda da se primi informacija” (vidi *Sdružení Jihočeské Matky c. la République tchèque* (dec.), br. 19101/03, 10. juli 2006), a tako i do priznanja prava na pristup informacijama.

36. U svakom slučaju, Sud primećuje da “pravo na slobodu primanja informacija u suštini ne dopušta Vladi da spreči osobu da primi informaciju koju drugi žele ili bi mogli biti voljni da joj pruže” (*Leander, op.cit.*, § 74). Sud smatra da se sadašnji slučaj u suštini tiče zadiranja u pravo – usled cenzorskih moći monopola na informaciju – u vršenje funkcije “kontrolnog organa” društva, slične funkciji štampe, a ne uskraćivanja opšteg prava na pristup zvaničnim dokumentima. U tom smislu, može se uputiti na prethodna upozorenja Suda da treba staviti pod pažljiv nadzor preliminarne prepreke koje funkcijama štampe stvaraju vlasti (vidi *Chauvy i ostali protiv Francuske*, br. 64915/01, § 66, ECHR 2004-VI). Dalje, obaveza Države kada je reč o slobodi štampe podrazumevaju eliminaciju prepreka za vršenje funkcije štampe tamo gde, u pitanjima od javnog značaja, takve prepreke postoje isključivo zbog monopola na informacije koji imaju vlasti. Sud ovde uočava da su informacije koje je tražila stranka koja je uputila podnesak u sadašnjem slučaju bile spremne i dostupne (vidi, *a contrario*, *Guerra i ostali protiv Italije*, 19. februar 1998, § 53 *in fine*, *Izveštaji o presudama i odlukama* 1998-I) i nisu zahtevale prikupljanje bilo kakvih podataka od strane Vlade. Stoga Sud smatra da je Država imala obavezu da ne ometa tok informacija koje je tražila stranka koja je uputila podnesak.

37. Sud uočava da je stranka koja je uputila podnesak zahtevala informacije o ustavnoj žalbi ne zahtevajući u krajnjoj liniji lične podatke o njenom podnosiocu. Dalje, Sud nalazi da je veoma malo verovatno da bi bilo koje spominjanje privatnog života poslanika, pa tako i zaštićena privatna sfera, mogla biti izneta u javnost na osnovu ustavne žalbe. Tačno je da je on informisao štampu da je podneo ustavnu žalbu i stoga njegovo mišljenje o ovoj javnoj stvari se u principu može poistovetiti sa njegovom osobom. Međutim, Sud smatra da bi bilo fatalno po slobodu izražavanja u sferi politike ukoliko javne ličnosti mogu da cenzurišu štampu i javnu debatu u ime svojih prava na zaštitu ličnosti, pozivajući se na to da se njihova mišljenja o javnim stvarima mogu poistovetiti sa njihovom osobom i da zbog toga predstavljaju privatne podatke koji se ne mogu izneti u javnost bez njihovog odobrenja. Briga o tim interesima, po mišljenju Suda, ne može da opravda zadiranje u pravo u vezi sa kojim postoji žalba u sadašnjem slučaju.

38. Sud smatra da prepreke koje su kreirane kako bi se sprečio pristup informacijama od javnog značaja mogu obeshrabrili one koji rade u medijima ili srodnim oblastima da se upuštaju u takve stvari. To može dovesti do toga da oni više ne mogu da obavljaju važnu ulogu koju imaju kao “kontrolni organi” društva i mmože ozbiljno naškoditi njihovoj sposobnosti da pruže tačne i pouzdane informacije (vidi *mutatis mutandis*, *Goodwin* protiv *Velike Britanije*, presuda od 27. marta 1996, *Izveštaji* 1996-II, str. 500, § 39).

39. Prethodna razmatranja navode Sud da zaključi da se zadiranje u slobodu izražavanja stranke koja je uputila podnesak u sadašnjem slučaju ne može smatrati neophodnim u demokratskom društvu. Sledi da je došlo do kršenja Člana 10 Konvencije.

II. PRIMENA ČLANA 41 KONVENCIJE

1. Član 41 Konvencije predviđa:

“Kada Sud utvrdi prekršaj Konvencije ili Protokola uz nju, a unutrašnje pravo visoke strane ugovornice u pitanju omogućava samo delimičnu odštetu, Sud će, ako je to potrebno, pružiti zadovoljenje oštećenoj stranci.”

A. Odšteta

41. Stranka koja je uputila podnesak zahteva 5.000 evra (EUR) za nenovčanu štetu koja je pretrpljena na osnovu činjenice da, zbog ograničenja na koja se žalila, nije bila u stanju da pokrene, i da doprinese, otvorenoj i na činjenicama zasnovanoj javnoj raspravi o politici u oblasti narkomanije.

42. Vlada je osporila takav zahtev.

43. Sud smatra da odluka da je počinjena povreda predstavlja dovoljno pravedno zadovoljenje za bilo kakvu ne-novčanu štetu koju je pretrpela stranka koja je uputila podnesak.

B. Cene i troškovi

44. Stranka koja je uputila podnesak zahteva EUR 5.594 na ime pravnih troškova koje je snosila u postupku pred Sudom (ova suma, u koju je uključen PDV od 20%, odgovara ukupno 44 sati rada njenog pravnika) i EUR 80 na ime administrativnih troškova.

45. Vlada je osporila ovaj zahtev.

46. U skladu sa praksom Suda, stranka koja je uputila podnesak ima pravo na nadoknadu cene i troškova samo ukoliko se pokaže da su oni stvarno i nužno načinjeni i da su razumni u smislu sume. U sadašnjem slučaju, uzimajući u obzir dokumente u njegovom posedu i goreopisane kriterijume, Sud smatra razumnim da se stranci koja je uputila podnesak isplati EUR 3.000 za nadoknadu cene i troškova po svim osnovama.

C. Kamata u slučaju neplaćanje dospelih obaveza

47. Sud smatra primerenim da kamata u slučaju neplaćanja dospelih obaveza treba da bude zasnovana na najnižoj kreditnoj stopi Evropske centralne banke, kojoj treba dodati tri procentna poena.

IZ TIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO

1. *Smatra* da je došlo do povrede Člana 10 Konvencije,
2. *Smatra* da odluka o tome da je došlo do povrede predstavlja dovoljno i pravedno zadovoljenje za bilo koju ne-novčanu štetu koju je pretrpela stranka koja je uputila podnesak;
3. *Smatra*
 - (a) da tužena Država treba da plati stranci koja je uputila podnesak, u roku od tri meseca od datuma kojim presuda postaje pravosnažna u skladu sa Članom 44 § 2 Konvencije, EUR 3.000 (tri hiljade evra) plus sve poreze kojima podleže stranka koja je uputila podnesak, na ime nadoknade cena i troškova, koje treba pretvoriti u mađarske forinte po kursu koji se primenjuje na dan poravnanja;
 - (b) da od isteka gorepomenuta tri meseca do poravnanja treba obračunavati prostu kamatu na gore navedenu sumu po stopi koja je

jednaka najnižoj kreditnoj stopi Evropske centralne banke tokom perioda neplaćanja dospelih obaveza plus tri procentna poena;

4. *Odbacuje* ostatak zahteva stranke koja je uputila podnesak za pravednim zadovoljenjem.

Doneto na engleskom jeziku i zapisnik sačinjen 14. aprila 2009, u skladu sa Pravilom 77 §§ 2 i 3 Pravilnika Suda.

Sally Dollé
Zapisničar

Françoise Tulkens
Predsednik